

פרוטוקול מס' 94/ד

מישיבת ועדת הכספים

ביום ג', י"ח באייר תשט"ו - 10.5.55 בשעה 9.45

ג ו כ ה י ם :

- חברי הוועדה:
- י. גורי - יו"ר
 - ח. אריאב
 - י. בדר
 - ש. בז'רנו
 - א.ס. בניחובסקי
 - ש. דיין
 - א. הרצפלד
 - ק. לוז
 - ח. לסדן
 - א. סטופ
 - ס. קלמר
 - ז. שפר

מוזמנים:

ד"ר לנדאו - משרד האוצר
 סר ג. קיסרון - משרד המשפטים
 סר הניג

סר שטרן - מנהל מרכז ההשקעות
 סר זגני - המשנה למנהל הכללי של משרד האוצר
 ד"ר שטרנברג - איגוד משקיעי הון חוץ
 ד"ר מצביר - " " " "
 ד"ר וולדמן - " " " "

סדר-היום:

(1) המשך הדיון במס בולים
 (2) המשך הדיון בתיקון החוק לעידוד השקעות הון.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

א. ציזלינג: שלש הצעות שונות:

האחד - לסדר עבודתה של ועדת הכספים.
 הייתי רוצה לדעת אם בתכניתכם להבטיח את העלאת הסקנות ביחס לדו"ח
 מבקר המדינה על שולחן הכנסת השניה? אני רואה את הדבר כחובה לנו.

השאלה השניה מופנת לאוצר. כבר פעמים
 אחדות עוררתי בישיבות ועדת הכספים את נהגו של האוצר לגבי מוסדות
 נתמכים. אין האוצר נוקט מידה של שוויון לגבי מוסדות כאלה, דבר המעמידם
 במצב קשה וחמור עד מאד. אין הוא רואה את עצמו אחראי על תשלום בזמן.
 עוררתי את השאלה הזאת זה מכבר. נדמה לי כי גם ועדת הכספים הביעה את
 הסכמתה להערכת זון. אני יודע מוסדות שלא קבלו עד היום את המגיע להם
 משנת 1954-1955. לא אחת מקבלי מוסדות אלה המחאות חתומות מתאריך
 קודם בחודש ומחצה, לפעמים מגיעות המחאות כשהתאריך מתוקן. טן הנכון
 לקבל בענין זה הבטחה מאת האוצר שהתשלומים בעד הוצאות לנספות ייעשו
 באופן חודשי.

השאלה השלישית שלי גם היא מופנת לאוצר.
נודע לי כי בתי הקולנוע גובים סכל כרטיס, ללא הבדל מה סחיר הכרטיס,
סך של 25 פרוטה. הדבר בעיה ללא כל אחיזה בחוק. הייתי מבקש לדעת אם
זה נכון, אם זה נסבל ועד מתי זה ייסבל. שאלה זו התגלגלה אליי מגב
מכתב שהופנה אל חברי רבים במנסת בשאלת קרן להכנת סרטים. הייתי
מבקש את יו"ר הועדה להציג את הסעיף החיובי הזה על סדר יומה של הועדה.

א.מ. גניחובסקי:
לא... נודעה בעתונות בדבר מלאי סיגריות
ה"פליירס" שהגיע לארץ! איני מבין לשם
מה. ואני שואל את האוצר: האין די בסיגריות תוצרת הארץ והכי יש צורך
בהבאת סיגריות סחו"ל ובהוצאות דביזיט?

היו"ר י. גורי:
אשיב על השאלה שהופנתה אלי: בעשות על-
ידי כל ההכנות ובקצב אינטנסיבי בכדי
להגיש לכנסת את הסיכומים ואת ההצעות של ועדת הכנסת לדו"ח מס' 5 של
המבקר ולדוחו"ת 4 ו-5, אלה החלקים הניתנים לפרסום, של מערכת הבטחון.
כתבתי גם מכתב ליו"ר הכנסת בו ביקשתי להכניס בין הסעיפים העומדים
על סדר-יומה של ועדת הכנסת מספר דברים ובין השאר גם שאלה זו. אני
תקווה, ואעשה הכל, כדי להביא את הסיכומים בפני הכנסת בסוף מאי או
בראשית יוני. אני מסער כי בעוד עשרה ימים אוכל לכנס את ועדת המשנה
כדי להביא בפניה את ההצעות.

י. גורי:
הייתי רוצה לדעת אם הגיע כבר לידי יו"ר
הועדה דו"ח מבקר המדינה בענין בחלאות.
אם לא - חובה עלינו לעשות מאמץ נוסף בענין זה כדי לזרז את הדבר.

בעיית הדו"ח של חרסית וחול זך. הנני מציע
לוועדה להניח את הדו"ח הזה על יולחן הכנסת. אין טעם לשטור דו"ח זה בסוד.

הנני מבקש לפנות אל האוצר בבקשה להמציא
לנו את הדו"ח של ועדת גאס בענין "קייזר-פרייזר" ואת הדו"ח בענין ייצוא
השעונים. תוכן הדוחו"ת הללו בתפרסם כבר בעתונות ולא תהיה זו חוצפה
מצדי לפנות בבקשה זו.

היו"ר י. גורי:
לפי החלטת ועדת הכספים פניתי במכתב אל
מבקר המדינה. אין אנו יכולים להיות לגבי
מבקר המדינה בבחיבת מצליף. לכשיסתיים הבירור - נקבל העתק דו"ח זה.

בענין שני הדוחו"ת של לשכת גאס אפה אל
האוצר.

אשר לדו"ח בענין חרסית וחול זך. בענין
זה הפנייה לא באה מצדנו ואיני יודע כיצד ואיך צריך לנהוג לגבי דו"ח
שאותו לא אנו בקטנו. איני יודע אם זה מתפקידנו להגיש דו"ח זה לכנסת.
זה דבר אחד.

דבר שני. גם אם מקבלים אנו דו"ח חלקי
בענין מסויים איני חושב שהפרוצדורה סחייבת אותנו להניחו על שולחן
הכנסת.

י. גורי:
היהיה זה אם כך נכון לפרסם במסיבת
עתונאים או בפני עתונאים כי הועדה מעדיפה
לשמור דו"ח זה בסוד?

היו"ר י. גורני : הדבר לא יהיה נכון. הדו"ח נתקבל בשעה שהיינו שקועים בענין התקציב בימים שלפני הפגרא. עוד לא יכולנו להיפנות לענין זה. רק לאחר שאעמיד את הענין על סדר היום של הועדה - תוכל לדעת אם היא שומרת על כך בסוד אם לא.

י. ברר : האם יועמד הדבר על סדר היום?

היו"ר י. גורני : כן

החוק לתיקון פקודת הבולים
=====

היו"ר י. גורני : הנוסח המונח לפנינו שונה מן הנוסח שהונח על יולחן הכנסת. נוסח זה בא בעקבות ההצעות השונות שהוצאו בעת הישיבות והבירורים.

א. ציזלינג : לכל פרוצדורה יש סדר של פרוצדורה. הסדר טחייב לדון על החוק המונח לפנינו ולהכניס בו, אם יש צורך בכך, תיקונים. אני מעיד לגבי עצמי שעכשיו אני קצת מבולבל. פורמלית דרישה זו היא זכותי, אולם יש בזה הגיון רב. אני מבקש את הצעת החוק המקורית.

היו"ר י. גורני : אני מקבל את חביעתך הלגיטימית.

(קורא סעיף 75א (א))

מר ש. בזק : (קורא הצעות התיקונים לסעיף זה)

י. ברר : אם כי הדיונים נמשכים זמן כה רב אני מציע לקיים בירור נוסף. הדברים אינם ברורים.

לפי החוק יוצא למשל כי סיטונאי וקמעוני זה היינו הם: קמעוני הוא בדרך כלל סיטונאי וסיטונאי הוא קמעוני. כתוב בפירוש כי קמעוני הוא אדם שחלק מייסוקו מכירת סחורה לצרכן וסיטונאי הוא אדם שחלק מעסקו הוא מכירת סחורה לקמעונאי, ויוצא כי למעשה מוכר הסיטונאי לסיטונאי אחר, כי הקמעוני הוא אדם שרק חלק מעסקו מכירת סחורה לצרכן. ואז חובה על הסיטונאי המוכר סחורה לחקור ולדרוש אם האדם לו הוא מוכר הקמעוני אינו בחלק מעסקו סיטונאי או להיפך, כי הרי אם הוא סיטונאי בחלק מעסקו - הנו פטור מס הבולים. סתירה זו בין שתי ההגדרות אומרת כי למעשה אותו האדם הוא גם סיטונאי וגם קמעוני.

כן איני מבין את ההגיון שבטכום של 50 ל"י וההגיון שבטכום של 10 ל"י. מדוע טכומים אלה ולא אחרים, היכן הגבול, למה נבחרו דווקא מספרים אלה?

א.ס. גניחובסקי : כמה הערות.
(א) לא נאמר בחוק זה באופן ברור ומפורש כי אין לשלם בעבור סחורה אחת - פעמיים מס בולים. עוררתי ענין זה בזמנו, אולם לצערי אין לו ביטוי בחוק.

שקרוב לצרכן.
(ב) לא הייצרן משלם ולא הצרכן, מלא זה
(ג) במקום - 10 ל"י הצעתי - 25 ל"י. על
- 50 ל"י אני מוכן להתפשר.

א. ציזלינג :
אני חייב להציג את שאלת החשבונות של
הייצרנים החקלאיים.

ק. לון :
לפי החוק הם אינם חייבים.

א. ציזלינג :
אם אתם רוצים שכך יהיה - יש לוטר זאת
בפירוט. אני רוצה שהענין יובטח בחוק.
פה כתוב כי "כל אדם הנותן שירות.. תמורת סכום של - 10 ל"י חייב למסור
לקונה או למקבל השירות חשבון הנושא בולים כדין ובו יצויינו פרטים
אלה: שם הטוּכר או נותן השירות ומענו... והרי חלק גדול מן הייצרנים
החקלאיים - בעיקר העולים החדשים - מקבלים מיד את התשלום ללא קשר עם
המכירה ואין חוק זה יכול איפוא לחול עליהם.

הערה שניה. אם לא תציין גם את שם המקבל,
הקונה לא תוכל להבטיח את מהימנותם של החשבונות.

ח. אריאב :
איני מבין את ההבחנה בין שירות לבין
מכירה ומדוע איפוא צריך היה להגדיל בין
חמישים ל"י לבין 10 ל"י? אין להוריד את עושי השירותים בדרגה. אילו
היתה הגבלה היינו אומרים שעל כל סכום וסכום יש לשלם מס בולים, אולם
אם הגבלה כזאת קיימת צריך שיהיה בה הגיון, ולאור מצב המטבע בארץ אין
בסכומים אלה משום הגיון. סכום של - 50 ל"י בשביל סיטונאי הוא אפסי.
גם השירותים משתלמים היום בסכומים גדולים. יש צורך, על כן, להגדיל
את הסכומים.

ק. לון :
יש סתירה בין סעיף (א) לבין סעיף (ג).
בסעיף (א) כתוב שיש לתת חשבון רק בשעה
שהוא מוכר לקמעונאי ואילו בסעיף (ג) גם בשעה שהוא מוכר לייצרן לשימוש
כגלם. איני יודע אם לצורך חוק זה יש להכניס גם את הייצרן.

אני מציע שתי הגדרות אחרות בענין סיטונאי
וקמעונאי. סיטונאי - בית מסחר העוסק במכירת סחורה לקמעונאי; קמעונאי -
בית מסחר העוסק במכירת סחורה לצרכן.

א. טרופ :
כשדברנו בשעתו על שני הסכומים האחד לגבי
הסיטונאי והשני לגבי נותן השירותים עמדה
בפנינו שאלת הרופאים. אולם לאחר שהוצאנו את הרופאים אין מקום לסכום זה
של עשר ל"י. אני מצטרף לדעתן של חבר הכנסת אריאב האומר שסכום של - 50
ל"י הוא אפסי. כן יש להבטיח בחוק לא לשלם פעמים מס בולים על אותה סחורה.

ד"ר לנדאו :
סכום זה של עשר ל"י נקבע כדי לא להרע
לשירותים כמו שירותי בתי המלון ואחרים
המסלמים זאת גם היום. אסור להרע להכנסות הקיימות כבר היום. רבים הם
השירותים הניתנים תמורת עשר ל"י.
ההגיון חייב להטיל על כל עיסקה ועל כל
מכירה מס בולים, אבל היות ולא רצינו להטיל זאת על הקמעונאים אמרנו:
לא פחות מחמישים ל"י. אם נגדיל את הסכומים נרחק עוד יותר מכוונתנו
המקורית של החוק.

א. הרצפליך :

גם אני חרשב כי טכום טל - 10 ל"י
בעבור זירותים הוא אפטי.

ב. הניב :

בהגדרה קרבעת כי אין לשלם סט אלא פעם
אחת. סעיף (א) הוא הקובע את החובה לשלם
ובסעיף זה לא כתוב סיטונאי המוכר לפיכך אלא המוכר לקטעוני. אני טסכים
למחוק בסעיף (ג) את הטלים "או לייצרן לסיטור כגלם".

נכונה הערתו לל חבר הכנסת בדר האוטר כי
יוצא מכאן שקטעוני הוא סיטונאי וסיטונאי הוא קטעוני אולם אין אפשרות
אחרת, כי אין לך בארץ סיטונאי המוכר אך ורק לקטעוני או קטעוני המוכר
אך ורק לצרכן. אין סיטונאי שאסור לו למכור לצרכן ואין סיטונאי שאינו
מוכר לצרכן: במי חולים לטטל.

ג. לונז :

מדוע לא תשים את הדגש על המכירה ולא על
האדם. מכירה לקטעוני מחייבת סט בוליים.

ד. הניב :

גם כאן יש צורך בבדיקה נוספת.

ה. בז'רנו :

כוונת האוצר וכוונת הועדה היא טטותפת לפי
דעת: בול צריך לשלם (א) בשעה שסיטונאי
מוכר לקטעוני; (ב) רק פעם אחת, אולם אין הדבר הזה בא על ביטוי הברור
בנוסח זה.

דובר כאן לאחרונה על כך שבעד חמרי גלם
המיועדים לייצוא אפשר יהיה לקבל חזרה את המס. אני מבין כי אין בזה
עוד צורך.

ו. הניב :

נכון, כי הצרכן לענין חומרי גלם הוא ייצרן.

ז. למדן :

במקום לעסוק בהגדרות מוטב לכתוב המוכר
לקטעוני.

ח. בדר :

אם כל סיטונאי לפי חוק זה הוא קטעוני
ואם כל קטעוני הוא סיטונאי הרי שאין כל
ערך להגדרות אלה. כל סיטונאי המוכר לקטעוני חייב לבדוק אם האדם
הקונה אצלו הוא באטת קטעוני ואינו לא לצרכן או סיטונאי אחר. באטר
לצרכן ניתן הדבר לבידור בעיקר לפי אופי הקנייה. לא כן לגבי סיטונאי
אחר. זה לא ניתן לבידור ואי אפשר להטיל על הסיטונאי חובה לבדוק את
הדבר בכל מכירה ומכירה.

בדרך כלל סט בוליים הוא סט הניתן על טסטך
הנובע מן הטסטך עצמו. המוצא היחיד הוא: צריך שהחובה לא תהיה על האדם
אלא על סוג הטסטך, על מכירה סיטונאית. דמתי מכירה סיטונאית צריך לקבוע
בנוסחה. בחשבון שיוגט צריך לציין אם הוא קונה את הסחורה לצריכה
למכירה קטעונאית או למכירה סיטונאית. נכון שלפעמים תהיה ההודעה כוזבת.
סקרים כאלה יהיו, אולם יש אפשרות לבדקם.

ט. הניב :

ראשית, גם כאן יש צורך בבדיקה נוספת.
שנית, אל תשכח שבחשבון לא יצויין שם

הקונה.

י. בדר :

אם כך אני מציע הצעה פשוטה: רישום
הסיטונאים.

דבר נוסף. דעתי אינה כדעתו של מר הניב
לגבי הייצרנים. ייצרן הקונה חומר גלם ומכרה לטטל לסוחרים, הרי קניית
חומרי הגלם הוא עסק סיטונאי.

א. ציזלינג :

הייתי רוצה לדעת מה תכליתו של החוק הזה.
יתכן והתכלית קשורה בטס ההכנסה. במידה
שקשורה בזה, ואני טוכן לתטוך בכך, אז החוק הוא חוק של טתן
חשבונות ולא של טס בולים ואין צורך להבדיל. מטורת סחורה העוברת טיד
ליד כל אחד נותן קבלה, נותן חשבון הטיועד לבדיקת צרכי טס ההכנסה.
ואיני צריך לטום הסוואה.

הייתי רוצה לדעת טד"ר לנדאו שני דברים:
(א) כמה יכניס הדבר; (ב) כמה יעלה הפיקוח שיטנע הערטה על החוק. כי כל
חוק שיכולה להיות הערטה עליו הוא חוק של שחיתות וטוטב שלא יהיה בכלל.

אולם אם זה טס בולים - אטור שתהיינה
בו פירצות ללא גבול. אין אנו יודעים מה זה צרכן, אין אנו יודעים מה
זה סיטונאי ואין אנו יודעים מה זה קטעונאי. לא נדע מי עושה את
הטרנסקציות כל טס הקונה לא יירשם וההכנסות תהיינה תלויות בחסד.

ס. לנו :

נדמה לי שאפשר יהיה להתגבר על הקשיים האלה אם
נאסר שמכירה מסוחר לסוחר טעונה הגשת חשבון.
העצה היחידה היא להגדיר מכירה מסוחר לסוחר. גם אני חושב שצריך להכניס
גם את טס הקונה.

ש. בז'רנו :

לא יהיה זה נכון ואם נעשה זאת נשנה את
תוכן החוק. כוונתנו היתה רק לסחורה
העוברת מסיטונאי לקטעוני.

ט. קלטר :

קודם כל עלינו לדעת מה מטרת החוק
ומה תכליתו. אין כוונתו, נדמה לי, לחשבון
שיטמט לצרכי בקרת אלא לטם גביית טס נוסף. ואם כך - איני מבין טדוע
מטילים כטן טייגים האוטרים ומגבילים את הענין אך ורק לגבי מכירה
לקטעונאים.

טהי, אם כן, הכוונה האמיתית של הגזרה
הזאת של טס בולים חובה?

ד"ר לנדאו :

הדיונים בענין זה בטשכים כבר עטרה חדשים.
נטכח בינתיים מה הובא לראשונה בפני הועדה.
הצעת חוק זו הטונחת לפניכם אינה עוד הצעתו של האוצר, אלא הצעה שנוסחה
מתוך לחצה של הועדה. האוצר הטכים להצעת הועדה, אולם הצעתו הוא, ההצעה
הסקורית, היתה אחרת.

לפי הערתי הטס יכניס לתקציב הטדינה
תוספת של טיליון ל"י. הכנסנו כבר לתקציב הטדינה על חשבון זה תוספת
של טיליון וחצי ל"י.

נטאלתי על ידי חבר הכנסת ציזלינג: כמה
יעלה הפיקוח. לפי ההצעה הסקורית אני טודיע כי הפיקוח לא יעלה על
שנים, שלושה עובדים בכל הארץ.

לאור הקשיים שנתגלו בוועדה אני טציע לחזור
במידה מסוייטת להצעה הסקורית הפותרת במידה מסוייטת את הבעייה: מכירה
מסוחר לסוחר. בדרך כלל לא תעבור סחורה כזאת את ענין טס הבולים אלא
אצאפעם אחת.

י. בדר :

אני טציע לכתוב: קטעונאי הוא סוחר
שעיקר עטקיו מכירה לצרכן.

א. ציזלינג :

אליכא דכולי עלמא התברר שהסידור הזה
אינו בר-פעולה בצורתו זו ובניטוחו זה.
על כן צריך לקבוע שני דברים: (1) קבלות ללא הבדל - ואז זה חשבון;
(2) אין צורך בבולים לטען ההכנסה על עיסקות סיטונאיות.

ד"ר קיטרוב : בסידה שהועלתה הצעה להעביר את הדבר שחשבונו לקבלות הריהי חורגת מהנושא ויש להעבירה לוועדת הכנסת.

היו"ר י. גורי : אנו נסכם עתה את הדיון בענין זה: הטטלה מסעה את ההצעות השונות ותחשב בהן. אם תקבלן - צריך להיטצא הניטוח המספטי, ואם לא - יועמד הדבר להצבעה.

ד"ר לנדאו : בהזדמנות זו רוצה אני לשאול: הודיעו לי כי חבר הרצפולד הודיע בוועדה משהו לגבי ענין בחל-עוז. במה העניין?

היו"ר י. גורי : הטענה היא שמאז 1951-1952 תובע המסק פיצו יים מארנונה כתוצאה מנזקים שנגרמו לו על ידי מסתנבים. טענת בחל-עוז היא שמגיע לו סכום של עשרים אלף ל"שעד היום לא קבל אותו.

חוק עידוד השקעות הון
=====

היו"ר י. גורי : לפני שנתיחיל לדון בענין זה נשטע מה בפי איגוד מסקיעי הון חוץ.

ד"ר שטרנברג : איגוד מסקיעי הון חוץ הוזמן על ידי ועדת הכספים כדי להביע את דעתו בענין שינוי החוק לעידוד השקעות הון. לאחר שביע את דעתו ונשטע את תגובתם של חברי וועדת הכספים - נגיס בכתב את הצעותינו.

אעיר הערות מספר שלפי דעתנו, לפי דעת אלה העוסקים בהשקעות הן אלה שהשקיעו בעצמם או שעוסקים במסקיעים, יש צורך להכניסן כדי שנוכל למיוך השקעות נוספות. כל כוונתנו אינה אלא לטובת עידוד ההשקעות ואין אנו רוצים לקפח את האוצר

ד"ר טצגיר : אגע קודם כל בטעיף 7 של החוק. טעיף זה מטפל ברווחי חברות. עד כה שלמו חברות לאור החוק לעידוד השקעות - 25% מס רווחי חברות ו-25% מס הכנסה. יחד - 50%, ואילו אנשים פרטיים שנכנסו למסגרת זו של החוק שלמו 50% בגבול של 25%, והיתה זו מפליה נגד חברות. הוחלט לתקן את הדבר. קבעתם שטעתה ואילך תשלטנה החברות רק את מס רווחי החברות, כלומר - 25%. החברה תשלמת טעתה ואילך 25%, אולם מקבל הדיוידנדה ישלם 25% כמס הכנסה, כלומר שבסופו של דבר העול לא יקסן והחברות עם המסקיעים יטשיכו לשלם 50%.

אנו מציעים, על כן, לתקן את החוק כך, שהחברה לא תשלם 25% מס רווחי חברות אלא 25% מס הכנסה. כך שאם החברה תשלם 25% מס הכנסה אז מקבל הדיוידנדה יקבל את הדיוידנדה בניכוי מס הכנסה.

הצעה שניה והיא בעקבות השינוי הראשון. כתוב בחוק מס הכנסה שאם חברה מקבלת דיוידנדה מחברה אחת ששלטה כבר מס חברות - אין היא צריכה לשלם עוד הפעם מס רווחי חברות. יש לתקן את הדבר לאור השינוי שהצענו.

(אחרי כן רשטה טא)

מא.

ד"ר מצגר:

אבל החברה שהשקיעה עוד הפעם, צריכה לשלם 50 אחוז. כך שהתיקון שאנו מציעים הוא, שהחברה המשקיעה במפעל מאושר אינה צריכה לשלם מט רווחי חברות.

מר זולטמן:

כדי להבטיח שלא יהיו פירושים שיטבשו את כוונת הליגיטלציה, אנו מציעים שבטוף תיקון 7 - כלומר בסעיף 11 של החוק - יתווסף סעיף שיאמר, שמש הכנסה הנובע מאיזה שהוא סכום שמקורו במפעל מאושר לא יהיה באף מקרה יותר מ-25 אחוז.

ד"ר מצגר:

אנו מציעים עוד תיקון הנוגע לסעיף 7 - סעיף 11 של החוק הישן. עד עכשו קבע החוק שאיש פרטי גולם מט על הכנסתו ממפעל מאושר בגבול של 25 אחוז הכסומים, וזה חמש שנים מהשנה הראשונה שהוא יקבל איטימנט על הכנסתו ממפעל מאושר. אם מיטהו לא קבל כל הכנסה ממפעל הפועל 10 שנים, ואחרי 10 שנים הוא מחלק דוידנדה של 100 אלף לירות, זו השנה הראשונה שמקבל הדוידנדה נהנה מגבול של 25 אחוז. זה לפי החוק הקיים. בזה היו כנראה קשיים, והתיקון אומר שכל היתרונות בענין המס של מפעלים יתחילו כעבור 7-5 שנים מהשנה הראשונה שהמפעל התחיל לפעול. סדור כזה בשביל המפעל הוא טוב, כי אז המפעל ינהה מיתרון של 25 אחוז גבול המס. אבל אם המשקיע האינדבידואלי ינהה מזה רק לאחר חמש שנים, הוא מעונין להוציא מהמפעל במשך החמש השנים הראשונות עד כמה שאפשר יותר רווחים. ועל כן זה נגד ענינו של המפעל, כי המפעל זקוק להון חוזר.

הצעתנו היא להשאיר את הגבלת הזמן עבור הרווח של החברות כפי שהוא בתיקון, אלא למצוא סדור אחר בשביל בעל המניות, המשקיע, ואנו מציעים שהסדור עבורו יהיה אותו סדור החל לפי החוק הישן.

א. ציזלינג:

למעשה אתם עושים שלוש פעולות: דוחים, כופלים אתם דוחים ומגדילים כי אריך להניח שהאפשרות של חלוקת הסכום תהיה יותר גדולה בחמש השנים הבאות....

ד"ר מצגר:

זה היינו אך אם הוא משתמש ב-25 אחוז עכשו או בעוד 5 שנים, כי פעם הוא ישתמש בזה. אם חברה עשתה רווחים בשנת 1954 ושילמה 25 אחוז מט הכנסה, ומחלקת דוידנדה מהרווחים של שנת 1954 בשנת 1965, גם בשנת 1965 מקבל הדוידנדה ישתמש במס שהחברה שילמה ב-1954.

ח. למדן:

אתם מציעים 10 שנים רק במקרה שלא מחלקים דוידנדה?

ד"ר מצגר:

כן. חמש השנים מתחילות בשנה שהחברה מחלקת בפעם הראשונה את הדוידנדות.

מר זגני:

נניח שמפעל מסויים הרוויח במשך החמש השנים הראשונות כמה שהרוויח, ואחר כך יש לו רווחים נוספים, והוא מחליט: הואיל והחברה והמשקיעים זה היינו אך, לא אחלק את הדוידנדה במשך 10 שנים, ובינתיים המשקיע יכול לקבל את הדוידנדה בדרכים אחרות - מה יהיה במקרה כזה? למעשה אתם מציעים שמפעל מאושר יתן פטור לא רק ל-5 שנים אלא לתקופה ארוכה יותר.

ש. בז'רנו:

אבל בשנה הששית הוא ישלם 50 אחוז מט הכנסה על הרווחים שלו.

ד"ר מצגר:

בעל המניות אינו יכול להוציא מהחברה שום כסף אם לא בדרך של דוידנדה. אין דרכים אחרות לכך. נניח שחברה עשתה 100 אלף לירות רווחים בחמש שנים. על סכום זה היא משלמה 25 אחוז מט הכנסה. בשנה הששית עושה החברה שוב 100 אלף לירות רווחים. על סכום זה היא צריכה לשלם 50 אחוז - 25 אחוז מט רווחי חברות ו-25 אחוז מט הכנסה. בשנה הששית בא בעל המניות ואומר: אני רוצה לקבל דוידנדה עבור כל השנים, ואז הוא משלם עבור 200 אלף לירות דוידנדה 50 אלף לירות מט, והוא משתמש ב-50 אלף לירות מט שהחברה כבר שילמה. ומכיוון שעבור השנה הששית החברה כבר שילמה 25 אחוז מט רווחי הון, האוצר לא יטבול מכך. האוצר יטבול רק מההפרש של 10 אחוז שהיה משלם בעל המניות אילו שילם לפי דרגה אינדבידואלית.

א. ציולינג:

למעשה אחם מבקשים, שהסכום המסוחרר יהיה יותר גדול. אני שואל: מחזיקי המניות יהנו בזמן אחר על אותו סכום, או על ידי כך שהזמן יהיה אחר והרווחים יהיו גדולים יותר, הם יהנו מסכום יותר גדול, כי החולק דוידנדה גדולה יותר?

ח. למדן:

אני הבינתי שאחם מציעים, שלאחר 5 שנים לא ישלם בעל המניות 25 אחוז נוספים למט ששילמה החברה,

אלא שהחברה תשלם....

ד"ר מאגר:

לא ברור להחברה נהנית מהגבלה זו רק 5 שנים, וכעבור 5 שנים משלמת החברה 50 אחוז כמו כל החברות. בעל המניות נהנה גם כן, לפי התיקון, מאותן 5 השנים שהחברה נהנית. הוא אינו משלם כי הוא משתמש במה ששילמה החברה.

ועכשו תיקון קטן י טאיינו מופיע בחוק לסעיף

13. תיקון זה לא יהיה אקטואלי במקרים רבים, אלא טאנו תושבים שהכוונה בחוק הקייה היחה גחרת. מומחה שמקבל את אישור מרכז ההשקעות כמומחה מאושר, משלם עבור 3 שנים 25 אחוז מט ממטכורתם, אנו מציעים שיהיה כתוב: מכסימום 25 אחוז.

מר וולטמן:

למעשה, איך בחוק הגדרה מה זו השקעה מאושרת. אנו מציעים להגדיר באופן ברור את המושג - השקעה מאושרת, שזה יכול להיות או הון המועבר ארצה במטבע זר, או שלמשקיעים במפעל כזה יש זכויות מיוחדות, כמו: פטנטים, שירות סכני וטימן מסחרי. יש כבר תקדים לכך, בחוק התורכי לעיבוד השקעות הון.

היו"ר י. גורי:

נדמה לי שאחם באים לצמצם במקום להרחיב, כי בחוק נאמר: השקעה מאושרת פירושה השקעה במפעל מאושר. אם באים אחם לטייג ולהגדיר, או שחרטבו את ההגדרה עד כדי כך שתעלה בקנה אחד עם מה שנאמר בחוק, או שאחם עלולים לצמצמה.

מר זגבי:

אולי יש מקום לתיקון ביחס לתמלוגין. בחוק מט הכנסה.

מר שטרן:

אני חצה לדעת למה אחם מתכוונים. אם משקיע יחד עם השקעתו קונה פטנט, רושם אותו ומוכיח לאוצר ששילם פעמי בשביל הפטנט, האם אחם רוצים שתלום זה ייחשב איכס דולרים תשלום חד בחור השקעה?

מר וולטמן:

אינני מתכוון לכך, אלא שכל מה שהמשקיע מביא מחו"ל לתועלת המפעל, יהנה מכל ההקלות של מט ההכנסה.

ש. בז'רנו:

לפי חוק מט הכנסה אין לשלם יותר מ-25 אחוז על רויילטיס.

ד"ר מאגר:

אני חושב שענין הרוילטיס מקומו בסעיף 21 בחוק הקיים, ולדעתי אחרי המלים "רבית וכו'" אפשר להוסיף את המלה "תמלוגין".

מר וולטמן:

אשר להגדרת המפעל המאושר, אנו טבורים, שאח חברה תעשייתית גדולה בחו"ל מוכנה ליזום הקמת מפעל חיוני בארץ, והחברה בחו"ל משתתפת או בהון, או במכונות או בזכויות כמו פטנטים, לדעתנו לא רק המפעל שיוקם צריך להיות מפעל מאושר, אלא גם החברה-האם צריכה להיות מפעל מאושר.

ק. לוז:

ממה היא תהנה?

מר וולטמן:

מכל אוחז הקלות ביהם להחזרת הון ומט הכנסה כמו המפעל המאושר בארץ.

א. ציזלינג:

אם חברת "של" שיש לה עסקים בישראל, עם תנאים מטרימיים מה מותר לה להוציא ומה לא, תהיה בעלת מניות של חברת מאושרת, מותר יהיה לה להוציא כספים נוספים?

מר וולטמן:

לצורך חק עידוד השקעות הון אנו רוצים שגם חברת "של" תהיה מפעל מאושר.

א. ציזלינג:

היא תהיה זכאית להוציא כספים נוספים?

מר וולטמן:

בגדר של השקעה מאושרת.

א. ציזלינג:

אם כך, אין צורך במתן מעמד של מפעל מאושר לחברה האם.

ד"ר מצגר:

בסעיף 11 (א) של התיקונים משתמשים במושג "השתתפות בהון" ובסעיף 11 (ג) משתמשים במושג "בדרך של הלוואה". אנו חושבים צריך להגדיר במדויק מה זו השתתפות בהון ומה זו השקעה בדרך של הלוואה.

ט. בז'רנו:

אני הייתי מציע לך לעורר את הטאלה בסעיף ההגדרות ולהציע את הנוהג שלפיו נוהג עד עכשו מרכז ההשקעות. עד עכשו נהג מרכז ההשקעות להכיר בתור השקעה מאושרת גם השקעה בצורה של הון מניות וגם השקעה בצורה של הלוואות לזמן ארוך. התיקון בחוק מוציא את האפשרות הזו. לפי דעתי צריך למחוק את המלים "במטבע חוץ" ולהשאיר את המלים: "השתתוף בהון או הלוואה שנחנת לאיכס שניה".

מר זגני:

אם אדם מהארץ מסקיע כספו בכורדני, הוא צריך לקבל הנחות?

ט. בז'רנו:

כן.

מר זגני:

מדוע? אינני רואה מדוע אדם בארץ הרוצה להשקיע אח כספו במפעל מאושר צריך להנות מהנחות.

מר שטרן:

בחוק מט הכנסה הוכנס תיקון לפיו, השקעה בניירות ערך של מפעל, שהוכרז לצורך זה על ידי שר האוצר, אפשר לתת לבעל הניירות הנחות מטרימיות ומט הכנסה.

ד"ר מצגר:

בדרך כלל הגענו לידי הטבח עם מרכז ההשקעות שהון המניות בהטוואה להלוואה לא צריך להיות פחות משליש כלומר, אם מייחז מקיט מפעל ולמפעל דרושים 300 אלף לירות, הוא נותן 100 אלף לירות בעד מניות ו-200 אלף לירות הלוואה ברבית של לא יותר מ-6 אחוז. אינני יודע על שום מקרה שמיחז נותן לאיזה מפעל רק הלוואה מבלי להשתתף בחק המניות.

מר זגני:

מסקיע הון טרוצה להשקיע בשתי הצורות, חלק בהון מניות וחלק בדרך של הלוואה, אם אנו לפי חוק נתן לו אפשרות לקבל הקלות מטרימיות, זה יטפס איתך?

ד"ר מצגר:

אני חושב שכן.

מר שטרנברג:

התיקון האחרון טאנו מציעים הוא בענין הריטרואקטיביות של החוק החדש לגבי החוק הישן ביהם למסקיעים שכבר השקיעו את כספם. ואני מתכוון בזה לסעיף 24 של החוק החדש. (קורא את הסעיף). אחד ההישגים של החוק החדש לעומת החוק הישן הוא בזה, שבחוק הישן היה כתוב: "רשא המנהל", ואילו בחוק החדש כתוב: חייב המנהל. אולם בסעיף 24 (ג) נאמר: טבורים השרים, הממוניה על ביצוע החוק, כי מפעל שאושר כמפעל מאושר לפני תחילתו של חוק זה הוא חשוב להגברת הייצור, רשאים הם, על אף ההגבלות לפי סעיף קטן (א) להחיל...". אנו רוצים שבמקרה של טירוב שנתי לנו אפשרות לפנות לבית המשפט.

מר קיטרון:

ימכן להניסוח טעון הבהרה. אבל אין כאן קשר בין טעמים קטנים א' וב' מצד אחד ובין טעיף ג' מצד שני. לפי טעיף א' יתן המנהל את התעודה במקרה שהמפעל מתנהל בהתאם לתכנית. סירב המנהל לתת תעודה זו, אפשר לערער על החלטתו בפני שני שרים - שר האוצר ושר המסחר והתעשייה. וזה הערעור. אם אני מטמא במלה ערעור, אינני צריך להוסיף שהם חייבים לקבל את הערעור אם המנהל טעה, כי כל זה נובע מהמלה ערעור. זוהי פרטה אחת.

עכשו יש פרטה שניה - מפעל שבחלט אינו מתנהל בהתאם לתכנית ומודה בזה, הוא אפילו לא פנה למנהל, אבל הוא חשוב מבחינה כלכלית, במקרה זה השלים רשאים.

מר וולטמן:

הכוונה שלנו היא לאפשר למסקיע לפנות לבית המשפט ולבקש טביח המשפט יקבע אם הוא מילא אחרי חזאים.

א. ציזלינג:

לדעתי אפשר לחזור את האלה על ידי הפרדה טעמית א' וב טעיף ג'.

היו"ר י. גורי:

אף על פי שהמשלחת הבהירה את הטקפוחיה, רצוי שתגישו חזכיר, וואם יכולים לערוך אותו לאור חלופי הדעות

שבין בוועדה.

מר וולטמן:

אנו מבינים שתיקון זה נותן הקלות וזכויות מסויימות לעומת החוק המקורי. אבל לעומת זאת ישנם מסקיעי הון שיש להם זכויות או לפי החוק הקודם או לפי חוזה מיוחד עם האוצר. על כן היינו רוצים לבחוק החדש יוכנס טעיף שיאמר, כי הזכויות שקבלו מסקיעי ההון לפי החוק הקודם או לפי הטכמית קודמים, זכויות אלה שמורות להם גם לאחר קבלת חוק זה.

א. ציזלינג:

אני מבקש לקבל מהאוצר כל אותם מקרים שבהם יש הטכמים החורגים מתחומי החוק.

מר זנגי:

מר וולטמן, אתה יודע על מקרים כאלה? באם כן, חמצא לנו אותם.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לקריאה שניה של חוק לעידוד השקעות הון (תיקון).

טעיף 1 "תיקון טעיף 1" (קורא את הטעיף).

ש. בז'רנו:

רצוני לשאול כמה שאלות: א. כאשר מדובר על מטבע חוץ, האם זה כולל כל מטבע

חוץ או רק דולרים?

מר קטרון:

כל מטבע חוץ.

ש. בז'רנו:

"הלואה ל-10 שנים", אינני יודע אם זו אינה תקופה ארוכה מדי, ואם אי אפשר להטחפק בהחות.

ועכשו לשאלה העיקרית - הלואה שלא במטבע חוץ, כי אם הלואה במטבע מקומי. ניקח לדוגמה מפעל מאושר שהוציא אגרות חוב, זאת אומרת שהוא מקבל הלואה ראשית, מפעל זה בכסף שקבל על ידי האגרות חוב קנה ציוד שעליו הוא רוצה לקבל פחת. אם ההשקעה אינה מאושרת, כי הכסף בא מאגרות חוב ולא ממניות יחכן שיש ספק אם למעל זה יש זכות לקבל את הפחת.

שנית, הקונה את האגרות החוב נהנה עד עכשו מסעיף 11 של חוק מס ההכנסה. זאת אומרת, אם קבל רבית על אגרות אלו היה חייב עליהן רק 25 אחוז מס ההכנסה. ההגדרה של טעיף 1 בחוק החדש מונעת אפשרות זו, וגדמה לי שיש צורך, אם רוצים להשאיר את המצב הקיים, לשנות את ההגדרה.

היו"ר י. גורי:

ברגע שחברה זו תוכר כמפעל מאו"ר, אין צורך
בתיקון.

ג. סג"ל:

אבל חברה זו אינה מפעל.

ס. לוי:

בצורה כזו כל המסחר יהפך למפעל מאו"ר.

היו"ר י. גורי:

השאלה היא, אם מפעליה העוסקים בייצור יכולים
לקבל מעמד ל מפעל מאו"ר?

א. ציזלינג:

אם הסדינה רוצה לתת הנהגות לייצור, תתן אותן
לעצם הפרוצדורה של הייצור. אבל אם היא תכיר
בלברות העוסקות בייצור כמפעלים מאו"רים, הירוש הדבר שכל מה שמתחיל במלך
יהיה מפעל מאו"ר, או שתאיינה הפליות ללא גבול.

ג. סג"ל:

רצוני להציע הצעה ברורה מאוד לחברות העוסקות
בייצור או במיטון הייצור, שעסקיהן מצדדים
הצדדים כמפעל מאו"ר, תבין למנהל מרכז ההסקעות מפורט לתת להם מעמד של
מפעל מאו"ר, והלואי ויהיו 100 חברות כאלה בסדינת ישראל.

ח. למדן:

אני שואלת: מדוע צריך לתת לחברת-האם את ההנהגות
של מפעל מאו"ר בטעם אמין? יודע מה אחוז כספי
החברה שהולך במטת להסקעות? בטקום זה, הרי כל סכום הרושמי יצדל המוסר
הומך להסקעה מאושרת.

ט. בז'רנו:

אבל בעל המניות אינו נהנה מזה.

היו"ר י. גורי:

חברה המסקיעה כספיה באחת המטרות שהוגדרו בחוק
זה, צריך למצוא נוסח מתאים כדי לאפשר לה
להנות מהזכויות הנובעות ממפעל מאו"ר.

ט. בז'רנו:

האם ההגדרה של מפעל מאו"ר בסעיף 1 של החוק
המקורי כוללת את החברה שעליה דיבר סר סג"ל?

היו"ר י. גורי:

לפי ההגדרה המפורטת, היא כוללת, כי אם מוטרים
"כל ענף מסוי אחר המסייע להשגת מטרה", כמובן
סייצור זה ענף מסוי.

י. קיסרנו:

אני בזהר מלחזור את דעתי לעצם העניין, אבל
מבחינה מסתמית אני חושב שאחוק כפי שקיימת על
תיקוניו הקובעים ממסר סדרו הפילו לפי הצעתו של סר בז'רנו, "מפעל" זה
מובח כללי מאוד, והוא כולל חברה כזאת שדיבר עליה סר בז'רנו, אם רוצים
לתת הכרה של מפעל מאו"ר לחברה כזאת, החוק היה מטיסר זאת בצורה כזאת:
נותנים אישור שהחברה זאת היא מפעל מאו"ר, אבל מכניסים שני סייגים, שניהם
אפשריים על פי ההצעה והחוק: הסייג האחד, שהאישור פותח בתנאי סכך וכך
אחוזים של ההסקעות שבטוח על ידי אותו מפעל, בעשות במפעלים מאו"רים,
הסייג השני, שהקלות והפטרות הנתניה למפעל מאו"ר זה של החברה-האם, הם
רק 30 או 50 או 70 אחוז מהקלות הנתנות למפעלים מאו"רים.

היו"ר י. גורי:

אני גם את קודת הכבוד בסיפא של ההגדרה "מפעל"
הצנוי לסייע בהטבת מטה מהמטרות המפורטות.
השאלה, איזה לבוט צריך לתת אחר כך להגדרה ולפירושים, היא שאלה נורות.
אבל אם מפעל מסוי עשוי לשרת את המטרות המצוינות בחוק, שזה מסור לסיקול
דעתו של מרכז ההסקעות, התשובה היא תמיד חיובית.

סר זנגי:

לי נראה שלפי ההגדרה בחוק, מותר לתת מעמד
של מפעל מאו"ר לחברה שדבר עליה סר סג"ל.

ואנני חושב שאם טישהו מבקש הברה של טעמד מאושר לה לייצור אלא לייצוא;

טאנו מעוניינים בו באופן מיוחד, והדבר מחייב השקעה של כסף, לא רק שצריך לעודד זאת, אלא חובה לעודד זאת. לעומת זאת מינני טדין טדוע אנו צריכים לתת הנחות לחברה המסקיעה כספים במפעל שהמדינה אינה מעוניינת בו. והיחסים שבין החברה האם, שעליה טדבר טר בז'רנו, ואין המסקיע, זה ענין שאינו נגוע ליחסים שבין החברה למפעל המאושר.

ק. לונ: אנני רוצה להלוק על דעתו של טר קיטרון. הוגם זה מנדייל בין שני דברים, בין טפעל זביין טיטון, וההגדרה של טפעל היאן טפעל של תעטיה, הקללות, הניה, תחבורה או של ענף טסקי אחר. היינו - ענף טסקי ולא ענף טיטון. אנני טבור גם שלא יתכן ערובה מרשיות בין השקעת הון זביין יצירת טפעל, כי הדברים הוגדרו בחוק במדויק, והרי אין לזה בגלל גבולות. כל בנק יתפך למפעל מאושר, כי הוגם טסקיע כסף במפעלים מאושרים, הוגם נותן הלוואות. כל מוסד טיטון יתפך למפעל מאושר, טיטון, לו זכויות טיטורות בקסי עם פטור טטס הכנסה. חמחי טיחיה תגדל טדוייק בין טפעל כטלעטמו זביין טיטון.

אטר לענין הייצוא, אנני חושב שלפי החוק הקיים, זה לא יכול להיות, ואין לה תלוי בטיבו של המפעל. טפעל ייצוא טקונה על אחריותו ועל הריזיקו שלו ועושה את הייצוא, טרכז ההשקעות יתן לו הנחות. אבל אם הוגם קומיטיטון עושה את כל הפעולות על הריזיקו של היטון - טדוע צדי לתת לו הנחות?

ז. טוואניב: אנני בג טטריקה, וראיתי טם איזו חכמה גילינו בייצוא שלנו לטטריקה. אין זו בעייה על טיטון טי עושים את הייצוא הבעיה היא - עם עטיית הייצוא, אנו דחוקים טאד טידיעה זו, וטה אחר לנו ביותר בארץ, אלו הן דוקט חברות טטוג זה. אולט טרכז ההשקעות טוען יאין לו טמכות להכיר בהן כמפעלים מאושרים, ועל כן אנני חושב שטוב בעטה עם זתן לו טמכות כזאת.

הינד י. גורי: אנני רוצה להלוק על דברי טר לונ. אנני טדין שהוגם יכול להביע למסקנה שצריך לשנות את המיטוד של טרכז ההשקעות, אבל אם הפירוס נטאר כמו שהוגם, הרי לפי דעתי הגדרה זו טל כך רחבה טאפטר להכניס בתוכה הכל.

ק. לונ: אנני אומר שצריך לתקן את ההגדרה "מפעל".

י. בדר: אחר הדברים הגרועים ביותר הוגם, שהתעטיינים שלנו הם גם יצואנים. זה נוגע גם מטיטת המיטון, הממוזים זכו, וכל ענך קיימת שיטה כזאת, קטה לדרוש מהתעטיינים שלא יעשו ייצוא, אבל עובדה היא שלא יהיה לנו יצוא של טטס כל זמן שכל יצרן יהיה גם יצרן ויהיה מוטחה לכל ארצות תבל, דבר שאינה יכול להיות. יצואן צריך לקבל טעמד של טפעל מאושר, ואם זה לא יהיה, לא כדאי לנו לעשות ייצוא.

הינד י. גורי: בטטיך בקרימה שניה של החוק ביטיבה הגונה.

דיטיבה בעולה.